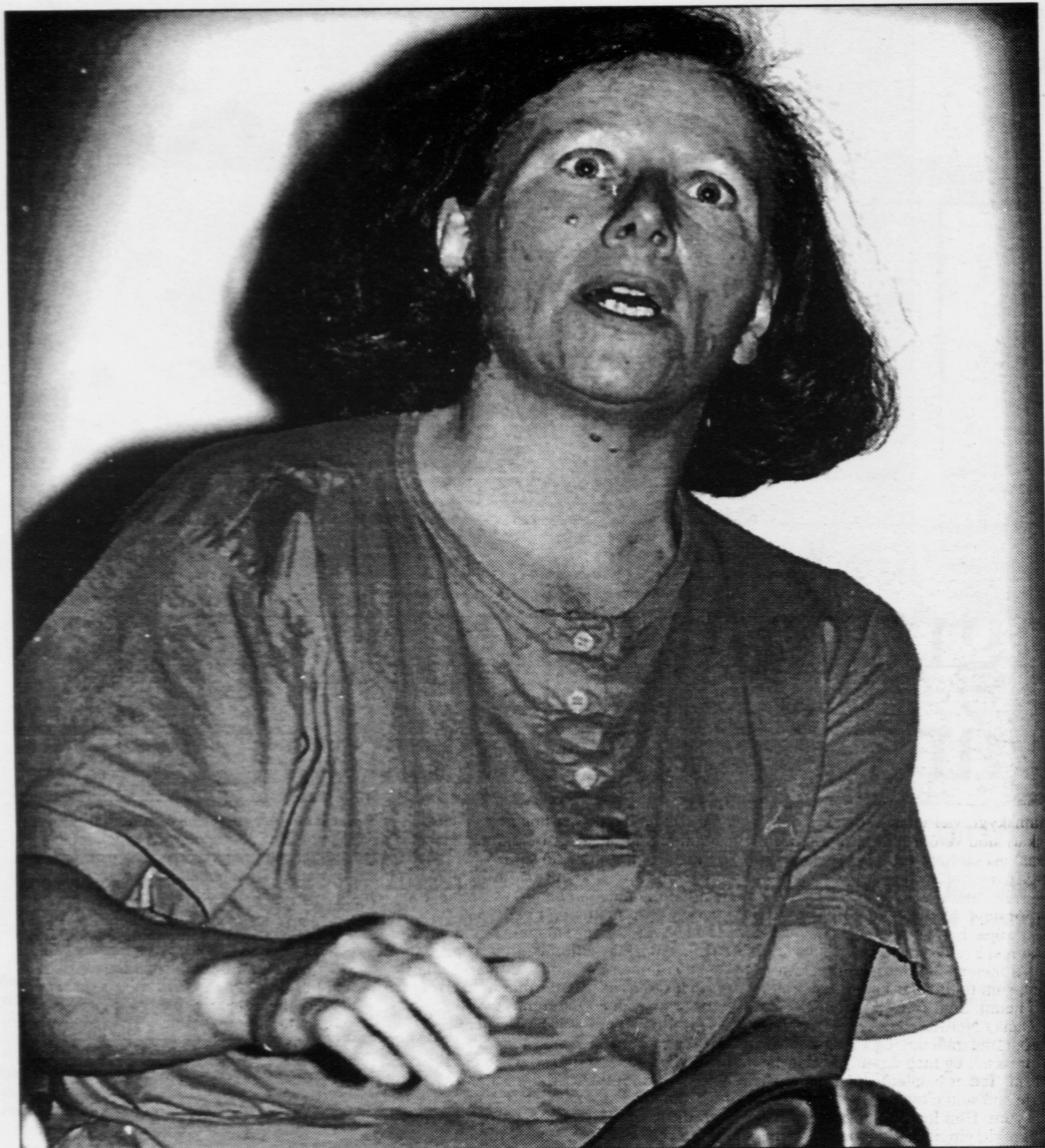

Laura Joensen, sjónleikari:

Hvussu leingi skal tilvildin ráða

- Sjónleikurin í Føroyum er komin á eitt vegamót. Hann er í eini ringari støðu og spurningurin er, um tilvildin skal ráða ella um vit skulu hava skipað viðurskifti. Sjálvandi skal tað eisini vera pláss fyri tilvildini, tí tað ger tað spennandi, men skulu vit hava fólk til at offra teirra lív og sál fyri at arbeiða við sjónleiki mugu tey hava trygg viðurskifti og góðar karmar, sigur Laura Joensen

Turið Kjølbro

Ikki færri enn átta landsstýrismenn hava átt og havt ábyrgdina av sjónleikinum í Føroyum seinastu níggju árin. So skuldi

ein kanska hildið, at so er væl arbeitt. Men veruleikin er, at sjónleikurin í Føroyum í dag stendur á einum vegamóti, tá ið tað ræður um umstøður at virka undir. Árin í áttatiárunum, tá ið alt samfelagið

varð útbýgt bæði so og so hendi so at siga einki á sjónleikarøkinum uttan tað at Leikpallur Føroya varð settur á stovn. Og tað var svitaleyst eitt stórt framstig, men síðani er lítið og einki hent.

Laura Joensen. Myndin er tikið úr einrøðuleikinum »Shirley Valentine«, sum varð spældur fyri nøkrum árum síðani

- Sjónleikur eins og alt annað má vera á einum vegamóti, hvat viðvíkur búning og broyting, tí samfelagið broytist alla tíðina og sjónleikurin má fylgja við. Men tað sum er so hugstoytt er, at vit alla tíðina meðan eg havi spælt sjónleik, tað vil siga síðani eina ferð í sekstíárunum, hava verið á einum vegamóti, hvat viðvíkur tryggleika og arbeiðsumstøðum. Tað visir seg, at vit standa í stað og tøva og tøva og koma ikki víðari. Frá eina ferð í sekstíárunum og til dagin í dag eru jättadír fleiri pengar, men tá ið vit hugsa um ta stóru menningina í samfelagnum gongur tað afturá hjá sjónleikinum og listini sum heild, sigur Laura Joensen, sjónleikari og dramaleiðari.

Yrkisleikbólkurin Gríma varð stovnaður í 1977, men øll árin hava leikararnir verið noyddir at funnið sær høli ymsa staðni til leikirnar tey hava framført. Í vár fekk Leikarafelag Føroya endiliga eina leikhús, á Meiarinum í Havn, og hóast lítila og onga útgærd í húsinum, eru tey sera fegin um loksins at hava fingið tak yvir høvdið.

- Hjá Grímu hevur tað ógvuliga nógv at siga at hava sít eina leikhús. Har eru tað vit sum umsita tað og eiga rættin til tað. Men eisini har eru avmarkingar, tí nú hava vit eina hús, men onga neyðuga útgærd. Vit mugu lána alt sum vit skulu brúka, frá tí minsta til tað størsta. Og tað er eisini ein fíggjlig uppgáva hjá okkum at útvega fíggjng soleiðis at vit eisini røkka tí málinum at fáa fíggjng til.

- Nú eru vit komin so langt, at vit hava fingið tak yvir høvdið, men tað snýr seg eisini um innihaldið og har er alt ov lítið hent. Vit mugu koma til eina niðurstøðu og til eina avgerð. Skulu vit hava yrkisleiklist og skulu vit hava yrkisleikarar. Ella skulu vit ikki. Og tað er har knúturin er. Vit kunnu væl spæla sjónleik og gera tiltøk, men skulu vit menna eitt stóðugt og framhaldandi sjónleikarumhvørvi má okkurt meira henda, sigur Laura Joensen.

Hugstoytt

Áhugin fyri sjónleiki um landið er ógvuliga stórur, serliga millum ung. Bæði Leikarafelagið og Meginfelag Áhugaleikara Føroya verða undirfíkt við fyrispurningum. Skeiðini sum verða fyriskipað fáa ógvuliga góða undirtøku. Og nógv ungfólk hyggja at leikunum, sum verða spældir, uttan mun til, hvat slag av sjónleiki tað er. Og væntast kann, at hesin áhugin stóðugt veksur, nú leikur eisini er komin í lesiætlan fólkskúlans.

- Barnaleikur er ótrúliga vælumtóktur, tað er meiri tey tilkomnu, sum svíkja sjónleikin.

- Stórur áhugi er fyri áhugaleikinum, men tað er týðningarmikið at menna tað fakliga stóðid aftan fyri, sum stingur út í kortið, hvørji mál sjónleikurin skal seta sær og hvussu sjónleikur í Føroyum skal siggja út í framtíðini. Annars verður alt tilvildarligt. Áhugaleikurin verður tilvildarligur, yrkisleikurin verður tilvildarligur. Tað eru ymiskar fortreytir, sum tí spælir sjónleik út frá og skalt tú fáa nakad munagott burtur úr, eina menning og eina búning noyðist tú at hava eina langtíðarætlan. Men so langt sleppa vit ongantíð, tí vit hava bara fíggjarlógini at ganga eftir og hon verður broytt á hvørjum ári. Vit hava eitt leikhús og ein leiðara, men sum er kunnu vit ikki ábyrgda nøkrum fyri tí, ið hendir ella ikki hendir, tí alt hongur í einum leysum enda. Av tí sama kunnu vit aldri rætta hondina út og bjóða fíggjlig samstarv í stórri verkætlanum úti og heima.

- Tað sum er serstakliga hugstoytt er, at vit ongantíð hava átt politikarar, sum hava sagt, at peningur skal jástast til sjónleik, so miðvíst kann verða arbeitt fram móti settum málum. Tú kanst slíta sam-